

یادآوری:

گفتیم که تنها دلیلی که می توانیم بر استحاله اخذ قصد امتثال امر در متعلق اوامر مطرح کنیم، لزوم تکرار در متعلق است. به این بیان که:

اگر قصد امتثال امر، به معنای قصد امتثال امر به کل است، لازمه این اخذ آن است که بگوییم:

امر ← صلوة + قصد امتثال امر به صلوة + قصد امتثال امر به صلوة + ...

و لذا نمی توانیم متعلق را تصور کنیم تا حکم (امر) را روی آن بار نمائیم و این به معنای استحاله ذاتی در مقام امر کردن است ولی اگر قصد امتثال امر به معنای قصد امتثال امر به صلوة باشد. در این صورت:

امر ← صلوة + قصد امر به صلوة

حال آیا اگر قصد امر به صلوة (یعنی قصد امر به جزء) را داخل در متعلق بگیریم با مشکل مواجه هستیم؟ در این صورت مشکل اصلی، از ناحیه مرحوم آخوند مطرح شد که می فرمود اولاً: «صلوة» امر مستقل ندارد و ثانیاً امر ضمنی هم ندارد چراکه امر ضمنی ناشی از امر به کل است و امر به کل با مشکل محرکیت نحو المحرکيه مواجه است.

در جواب:

اولاً: حضرت امام امر را اصلاً محرک نمی دانستند و امر به کل را عین امر به جزء می دانستند پس صلوة امر دارد و آن هم امر به کل است.

ثانیاً: و اگر هم امر محرک باشد می توانیم بگوییم قصد امتثال امر به معنای محرکیت نیست و لذا امر به «صلوة + قصد امر به صلوة» اگر هم منحل شود و محرک باشد مشکله ای مطرح نمی شود.

در پایان گفتیم فتأمل:

در توضیح این تأمل می گوییم:

آیا امر به «صلوة + قصد امتثال امر به صلوة» با مشکل تکرار در متعلق مواجه نیست؟ ممکن است کسی چنین اشکالی را مطرح کند و بگوید:

اگر امر بخواهد متعلق را تصور کند باید چنین مفهومی را تصور کند: «صلوة + قصد امر ضمنی به صلوة» و روشن است که تصور «امر ضمنی» محتاج تصور امر به کل است و لذا باز چنین تصویری مطرح می شود: «صلوة + قصد امر به صلوة» که در ضمن امر به کل (صلوة + قصد امر به صلوة) که در ضمن امر به کل... و این همان تکرار را با خود دارد.

اما در جواب می توان گفت:

برای تصور موضوع لازم نیست «امر ضمنی به صلوة» را تصور کنیم بلکه کافی است به صورت اطلاق لا لحاظی امر به صلوة را تصور کنیم.

پس تصور کنیم «صلوة + قصد امثال امر به صلوة» را و حکم را بر همان موضوع حمل می کنیم.

حال: پس از صدور امر یا بنا به مبنای امام خمینی امر به کل را عین امر به صلوة می دانیم و یا مطابق با مبنای مرحوم خوئی و مرحوم آخوند به انحلال امر قائل می شویم.

توجه کنیم که اگر «قصد امثال امر» را قید متعلق گرفتیم، طبعاً انحلال مطرح نمی شود ولی راه حل امام خمینی باقی است.

و الذی یسهل الخطب:

ذهن ما می تواند از موضوعات دارای تکرار، یک مفهوم ثابت بگیرد مثلاً ۱۰ تقسیم بر ۳ اگر چه ۳/۳۳۳ است ولی از آن یک مفهوم ثابت می گیرید.

پس می توانیم از «صلوة + قصد امر به صلوة + قصد امر به ...» یک مفهوم ثابت بگیریم.

